СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 137. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 13. червня, 1929 — VOL. XXXVII. No. 137. Jersey City, N. J., Thursday, June 13, 1929. THREE CENTS.

ГУВЕР КРИТИКУЄ СЕНАТ

ЗА ТЕ, ЩО ПРОТЯГАЄ З ДОПОМОГОВОЮ АКЦІЄЮ ФАРМЕРАМ. А СЕНАТ НЕ ГОДИТЬСЯ СЧЕРКНУТИ З ФАРМЕРСЬКОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ ФАРМЕРСЬКИХ ЕКСПОРТОВИХ ОБЛІҐАЦІЙ. ГУВЕР ТВЕРДИТЬ, ЩО ФАРМЕРСЬКИЙ БОНУС ВИЙДЕ НА ДОБРЕ ТІЛЬКИ ДЕКОТРИМ СПЕКУЛЯНТАМ, А НЕ ФАРМЕРАМ.

ВАШИНҐТОН, 12. червня. — Сенат голосував над предложенням фармерської комісії в справі допомоги фармерам. Проєкт допомоги відкинено більшістю трох голосів. За проєктом голосувало 43 сенаторів, а проти 46.

Зприводу того проголосив президент Гувер заяву, в якій остро скритикував поступованнє сенату щодо фармерської допомоги. Президент підніс, що проєкт комісії відкинено тільки ізза браку фармерського експортового бонусу, а до такого бонусу партія не зобовязувалась у своїй передвиборчій програмі. Дотого ті експортові довжні квити фармерам не поможуть, бо користи з нього підуть до кишені кількох спекулянтів. І ось задля цього здержує сенат великий плян санації фармерської кризи, на що уряд призначує $500,000,000.

НЕМА ЗГОДИ ЩОДО ПРОДУКЦІЇ НАФТИ.

КОЛОРАДО СПРИНҐС, 12. червня. — Виходить, що переговори уряду з представниками нафтового промислу не доведуть до успіху. Конференція поділилася на два табори. Одні станули по боці уряду, а инші остро критикують політику Гувера щодо нафтової продукції. Уряд знову дає до пізнання, що коли не буде згоди, то він сам видасть відповідні зарадження, щоби припинити розтратну господарку щодо нафти, найціннішого мінерального продукту землі.

НОВА ЖЕРТВА ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН, 12. червня. — Сімур Ловмен, асистент секретаря скарбу, зарядив доходження в справі вбивства Генри Віркулі, простріленого прогибіційним агентом в Інтернешенел Фолс, у Міннесоті. Разом з тим заряджено доходження в справі Арчибалда Евґстера з Дітройту, котрого мали рівнож забити прогибіційні агенти.

Обі справи викликали знову живу дискусію зприводу того безправства, яке є наслідком прогибіції. Конґресмен Шефер поставив у палаті послів внесок, щоби признати вдові по Віркулі відшкодовання в сумі $25,000.

ЛІТО Й ЗИМА ЙДУТЬ У ПАРІ.

НЮ ЙОРК, 12. червня. — Вчора були в Ню Йорку жертви в людях через спеку, а в місті Спринґфілд, в стейті Месечусетс, яке віддалене від Ню Йорку 135 миль, був такий мороз, що померзла ярина.

СТУДЕНТИ ЗАНЯЛИ УНІВЕРСИТЕТ.

МЕКСИКО СИТІ, 12. червня. — 2,000 страйкуючих студентів заняли Народній Університет і взяли кількох урядовців університету як закладників та поставили свою сторожу зі 100 студентів, яка буде змінятися що 8 годин.

Студенти кажуть, що не випустять закладників, ні самі не опустять університету, доки уряд не усуне теперішнього ректора, котрий позаводив спеціяльні місячні іспити. Президент Хіль відмовився змушувати ректора до резиґнації, а заявив, що університет це автономічна інституція, яка сама вибирає собі ректора.

КАРДИНАЛ ПРО СМИТА.

НЮ ЙОРК, 12. червня. — З нагоди випуску нового річника студентів, які покінчили Менґеттен Каледж, виголосив кардинал Гейз промову, в якій підніс заслуги і характер бувшого ґовернора Смита. Кардинал заявив, що Смит є „одним з найкращих примірів в католицькім поняттю, а рівнож і ідеалом у практичнім життю".

ПРОДУКЦІЯ НАФТИ РОСТЕ.

НЮ ЙОРК, 12. червня. — Американський Нафтовий Інститут подає, що денна продукція нафти на терені Злучених Держав виносила за послідний тиждень пересічно 2,724,450 бочівок. Є це небувалий досі рекорд у продукції.

БЕРД ПРО ЗНАЧІННЯ ЛІТАКІВ.

НЮ ЙОРК, 12. червня. — Полярний дослідник Берд подає у своїй радіовій депеші, що літак являється найдоскальшим середником при досліджуванню незнаних досі земель. Разом з тим є він і найбезпечнішим середником.

КАЄС ВОЗЬМЕ УЧАСТЬ У НАРАДАХ.

ВЖЕ НАЗНАЧЕНО ЧАС ПЕРЕГОВОРІВ ПРЕДАСТАВНИКІВ ЦЕРКВИ З УРЯДОМ.

МЕКСИКО СИТІ, 12. червня. — Урядово подають, що на протязі 48 годин розпічнуться переговори апостольського делеґата з президентом Хілем у справі полагодження конфлікту католицької церкви з мексиканським урядом.

Бувший президент Каєс перервав вакації і вертає з гір до столиці, щоби взяти участь у тих важних переговорах.

МАЛО ЯБЛОК В ЕВРОПІ.

ВАШИНҐТОН, 12. червня. — З Бюра хліборобства подають, що американські яблока помандрують цього року до Европи. Буде добрий збут, бо там через довгу зиму і морози померз квіт на овочевих деревах.

ЗЇДАЮТЬ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ АЙСКРІМУ.

ШИКАҐО, 12. червня. — Хліборобський Каледж илинойського університету подає, що населення Америки споживало тому 20 літ річно 80,000,000 ґальонів айскріму (мороженого), а тепер зїдає 350,000,000. Давніше айскрім був люксусовою їдою, а тепер звичайною, здоровою і поживною. Це треба завдячувати головно тому, що продукція айскріму дуже поліпшилася.

УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ НА РАДІО.

У пятницю, 14. червня в 10 годині вечером на стації WOR відспіває квартет, зложений з пп. Гребінецького, Ординського, Бузановського й Данилева, такі українські пісні: 1) Дівка в сінях стояла, 2) Ревуть стогнуть, 3) Кришталева чаша, 4) Ой, дівчина Уляна, 5) Сонце низенько, 6) Ой, у полі та туман, 7) Ой, у городі там случилася біда. Крім того перед співом один Американець скаже по радіо дещо про Україну.

ЗАВЗЯТИЙ АНТИМІЛІТАРИСТ.

10 літ ховався перед військом польський дезертир Квасневський, з околиць Сандомира. У своїм селі Весолівка вів він невеселе життя, бо просиджував потайки роками на горіщі своєї кучі, де рідня приносила йому їсти. За той час він утратив усі свої сили. Якби не великий дощ, що знищив кучу, він сидів би там і досі.

В ОБОРОНІ ЧЕСТИ КАЙЗЕРА.

В околиці польського Лєшна прийшов три місяці тому поліцай до селянина Вигоди і показав йому наказ арештування. Вигода параграфів не розуміє і рішив, що сваритись уже пізно. Дав себе відставити до вязниці у Вронках, де мав сидіти 3 місяці. А що багато мав часу до роздумування, прийшов до пересвідчення, що коли вийде з вязниці, таки спитає, защо йому „вліпили" таку кару: Бодай щоби знати на майбутнє пропорції провини і кари. І довідався: у свій час німецький суд засудив його за словну образу кайзера Вільгельма і переслав цей присуд до виконання польському судові.

ФУНДАЦІЯ РАКЕФЕЛЕРА.

Фундація Ракефелера видала за 16 літ свого істновання $144,189,000 на ріжні гуманітарні цілі, головно на шпиталі.

ЙОСИФ ПІЛСУДСЬКИЙ ПРО ЦЕНЗУРУ.

Пепесівська преса, в останніх часах досить часто конфіскована (або „занята" на основі нового пресового закону), любить від часу до часу приводити міркування на тему свободи преси Йосифа Пілсудського з тих часів, коли він був іще редактором нелеґального „Роботніка" або й пізніших, на всякий випадок із передтравневої доби.

Недавно „Робітник" подав на своїх сторінках характеристичний уривок з книжки Й. Пілсудського під титулом „Революційна боротьба в російській займанщині", який варто подати до відома також нашим читачам:

„Друковане слово в сучасних громадянствах є загально признаною могутністю. Його поступами, його розвитком, його поширенням деякі мірять силу, овоч і стан цивілізації та культури. А як ми, Поляки, стоїмо під тим оглядом? Відповідь легка. Досить уявити собі людей, що не мають права читати несфальшованої історії свого народу; досить бачити твори наших співців, покалічені брутальною рукою цензорів; досить подумати, що істнує громадянство, в якому політичні партії є позбавлені права істнування, або — в найкращому випадку — засуджені на промовлювання потворною, невільничою мовою Езопа; досить уявити собі, що широка, така болюча для нас діяльність уряду не може зовсім підлягати публичній критиці — а часто звичайному обговоренню; досить того всього, щоби знати, як невідповідаючим вимогам громадянства є стан леґального друкованого слова, як понижуючо виглядаємо в порівнанні з иншими народами".

До цього колишнього становища марш. Пілсудського займим було би щонебудь додавати.

НЕ ТРЕБА ВІДТЯГАТИ ПРОГОЛОШЕННЯ ЗБІРОК.

(У вияснення Громадянинові).

Під таким заголовком появилася в 123 ч. „Свободи" з 27. травня ц. р., стаття, у якій слушно вспоминається „Громадянин" у предсідателя й секретарів віча, яке відбулося 3. лютого в справі допомоги „Рідній Школі", проголошення збірки. — Повідомляю від себе, що на вічу в галі українсько-католицької церкви на Іст зібрано $60.75, а сама церква передала з коляди $51. Вечером того дня зібрано в галі українсько-католицької церкви на Блек Рак $26.75. Всі ті гроші передано на мої руки й вони вислані телеґрафічно через Амер. Експр. Комп. в Бофало дня 6. лютого до ч. посв. 1732367, про що інтересовані громадяне можуть на місці для громадської контролі переконатися. До „Рідної Школи" прийшли ті гроші 13. лютого і записані там під арт. 1895. — Спису жертводавців мені не передано.

Лев Ясінчук,
делеґат „Рідної Школи".

НЕБАЖАНИЙ ЖИТТЄПИС.

Недавно одна англійська видавнича фірма повідомила про підготовлюване видання життєпису англійського короля, написаного одним із членів королівського дому. Книжка почала друкуватись. Тимчасом король, якому передали коректорську відбитку частини книжки до прочитання, висловив побажання, щоби книжка не появилася, тому, що в ній є неприємні подробиці про приватне життя членів королівської рідні. Видавництво стримало друк книжки і зірвало умову з видавництвами в Америці та Австралії, що хотіли її перевидати.

ДАНІЯ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ПОРТІВ.

Найбільший щоденник Данії „Політікен" веде вже від довшого часу гостру кампанію проти польських портів (Пуцк і Ґдиня). Ця газета помістила в однім з останніх своїх чисел нотатку п. н. „Фатальні відносини в польських портах".

ХМАРОЛІМ У БОРЩІВЩИНІ І БЕРЕЖАНЩИНІ.

Над Борщевом перейшла буря з хмароломом. Борщівський потік замулив городи та заподіяв великі шкоди. Загальна шкода виносить около 40 тис. зол. Над Саранчуками та Потуторами (Бережанщина) перейшов хмаролім. Зливний дощ заподіяв великі шкоди в полі, а подекуди зовсім знищив засіви.

ЗАБАВИ АВСТРІЙСЬКИХ УРЯДОВЦІВ.

У відомім лічничім місті Бадені, в околиці Відня, поліція відкрила небуденну організацію. У пивниці одного міського радного був влаштований бар для сходин потайного товариства кокаїністів, якого членами були і жінки. Коли поліція ввійшла туди, застала чимало осіб в одязі Адама та Еви. Арештували 23 особи, між якими є люде на дуже поважних суспільних становищах.

ПОЛЬСЬКА НЕТЕРПИМІСТЬ.

У Великім Голоску, біля Львова, давнішими роками поставила громада біля громадського джерела фіґуру, при якій досі українська й польська молодь збиралася напереміну та співала побожні пісні. З обох боків не було досі ніякої зачіпки. Щойно 15 травня ц. р. деякі місцеві польські шовіністи не стерпіли, як може українська молодь співати біля громадської фіґури. Місцеві „стшельци" з допомогою замарстинівських напали з камінням на Українців та побили одного мущину й одну жінку. Зновуж місцевий громадський уряд, обсаджений Поляками, після цієї бійки замісць покликати до відповідальности напасників, переводив ревізію при помочі поліції серед спокійних членів місцевої читальні „Просвіти".

СІЛЬСЬКІ ПОРАХУНКИ.

В Підбірцях біля Львова дня 17 травня ц. р. в білий день на вулиці застрілив 19-літній Войтко Цмок, Поляк, 16-літнього Українця Михайла Данкевича.

І ЧЕРЕЗ СУД.

Іван Будзатий з Гарасимова, пов. Городенка, поповнив онодї самовбийство, повісившись у стодолі. Причиною до цього було те, що Будзатий програв в суді процес за маєток.

НІМЕЦЬКА МОВА В РАД. СОЮЗІ.

На всьому просторі Радянського Союзу введено у всіх школах народних, середніх і педаґоґічних інститутах обовязкове навчання німецької мови.

ЩЕ РАЗ ТА САМА ПОМИЛКА.

Італійці, що вибрались на розшуки останків затраченої у підбігунових ледах „Італії", ще раз здивували Норвежців. Вони приїхали так само кепсько підготовлені до цієї виправи, як їхній попередник Нобіле. Одним словом: нелегко уявити собі під італійським небом північний бігун.

НАПАД БОЖЕВІЛЬНИХ НА МІСТО.

Божевільні заведення для умово хорих коло Маґнезії, в Малій Азії, кинулися на обслугу й лікарів, позамикали їх у своїх келіях, а самі рушили походом до міста. По дорозі робили ріжні збитки. В місті нападали на кого попало, роздягали його до голого, засипали йому піском очі, і т. д. По дорозі витовкли шиби, аж поки поліції не вдалося божевільних знова позамикати в домі варятів.

САМІ В ГРІБ ЗАКОПАЛИ.

Під Ойцовом недалеко Кракова мав місце такий випадок: В часі останньої бурі вдарив грім в одну дівчину, що була якраз на цвинтарі біля гробу матері і приголомшив її. Селяне-Мазури, не розуміючись ані за ніготь на найпростішім ратуванню людини, викопали величезну яму у липкій та тяжкій глині, всадили туди нещасну дівчину і засунули грудами аж по шию. Дівчина до життя не вернула, а комісія лікарська, яка оглядала опісля трупа, заявила, що згинула вона не від грому, а від удушення, бо глина здушила її грудну клітъ.

ЩО ДІЄТЬСЯ НА ЛИТВІ.

Після замаху на Вальдемараса пороблено в столиці Ковні і на провінції численні арешти. Мали також арештувати кілька військових осіб під замітом участи в атентаті. Як сильно запідозреного в антентаті арештовано студента Васілюса. Його приловлено при переході через границю. При трусі знайдено у нього револьвер і бомбу. Крім Васілюса має ще бути двох головних спільників атентату. Їх одначе ще не вдалося зловити. Всі заговірники належать до орґанізації „Аушра" (Зоря), котра є фінансована заграничними, ворожими Литві чинниками. Арештований студент Васіліюс мовчить на допиті і не уділяє ніяких зізнань. Литовська влада переконалася понад усякий сумнів, що атентат є ділом заграничних чинників.

В Шавлях засуджено на смерть і розстріляно 4 терористів, рівнож насланих із закордону. Оголошено вже також вирок на обжалуваних о заворушення в Тавроґах. Чотирох засуджено на досмертні тяжкі роботи, 3 на 15 літ, а кількох на кару вязниці від одного до вісім літ. Прочих увільнено від вини і кари.

Литва примінює взагалі проти ворожих державі елементів дуже суворі репресії. Вальдемарас сказав у промові, що не змінить дотеперішньої лінії його політики.

ЧАСТИННЕ РІШЕННЯ В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

ЗГОДИЛИСЯ НА ЧАСТИННЕ ПОЛЕКШЕННЯ НІМЦЯМ ЩОДО ОБОРОНИ ЇХНІХ МЕНШЕСТЕВИХ ПРАВ У ПОЛЬЩІ. ПРИНЦИПОВОГО РІШЕННЯ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН НЕМА. КОНФЕРЕНЦІЇ ШТРЕЗЕМАНА З БРІЯНОМ ПРОХОДЯТЬ УСПІШНО.

МАДРИД (Еспанія), 12. червня. — Члени Ради Ліґи Націй провели два засідання денкі й одне нічне в приватних нарадах, що скликалися для вирішення справи меншин. Всі засідання були таємними, тому нічого не можна сказати про їх перебіг. Відомо стало лише те, що Німцям, які опинилися під польською окупацією, дали можність кращої оборони своїх прав.

Польща й Румунія згоджуються одначе підписати відповідну резолюцію Ради Ліґи Націй лише при умові, що вона буде вважатися остаточним рішенням у справі меншин. Але німецькі делеґати стоять на тому, що вони ще лишають за собою право піднести знову у відповідний час справу національних меншин, щоби знайти загальне принципове рішення, більш реально забезпечуюче права меншин.

Позатим Бріян та Штреземан мали приватні наради в справі скоршого переведення в життя репараційного договору, а передовсім евакуації Надренії. Переговори їх пройшли успішно й кожний з міністрів телефонував до свого уряду, що треба поспішити з переведенням у життя постанов репараційної комісії.

НАНКІН ВИПРАВДУЄТЬСЯ.

КИТАЙСЬКЕ НАЦІОНАЛІСТИЧНЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ГОВОРИТЬ, ЩО РЕВІЗІЯ В РАДЯНСЬКИХ КОНСУЛЯТАХ БУЛА БЕЗ ЙОГО ВІДОМА. БОЛЬШЕВИКИ ЦИМ ПОЯСНЕННЯМ НЕ ЗАДОВОЛЕНІ.

МОСКВА (СССР), 12. червня. — Міністер справ закордонних китайського націоналістичного уряду в Нанкіні, Венґ, в інтервю з радянським кореспондентом заявив, що нанкінський уряд не може відповідати за ревізію в харбінському та в инших радянських консулятах. Ці ревізії були переведені на власну руку манджурським льокальним урядом. Нанкінське правительство видало лише загальний наказ про припинення комуністичної пропаганди.

Московські радянські ґазети не задоволені цим поясненням Венґа й пригадують, що вже одинацять днів минуло, як радянський уряд доручив ноту-протест нанкінському урядови, але до цього часу не має на неї відповіди.

УМЕР ҐРАФ АНДРАШІ.

БУВШИЙ ПРЕМІЄР УГОРЩИНИ І МІНІСТЕР СПРАВ ЗАКОРДОННИХ АВСТРО-УГОРЩИНИ УМЕР У ВІЦІ 68 ЛІТ. ПІДЧАС ВІЙНИ ПРОСИВ У ВИЛСОНА МИРА.

БУДАПЕШТ (Угорщина), 12. червня. — По операції нирок умер видатніший угорський державний муж ґраф Андраші. За часів австро-угорської монархії він відомий був з того, що рішуче обстоював єдкість імперії. Ґраф Андраші був до своєї смерти вірний Габсбурґам, а особливо багато прислужився останньому імператорови, Карлови, за що навіть дістався був до вязниці.

Підчас своєї державної служби був він на ріжних високих становищах, включно до премієр-міністра Угорщини. Підчас війни був короткий час міністром справ закордонних Австро-Угорщини. Але після того, як він на власну руку звернувся з проханням до президента Вилсона, щоби роспочати негайні переговори про замирення на всіх фронтах у 1918 році, йому довелось уступити зі свого становища.

ЧОМУ БАРТЕЛЬ УСТУПИВ.

БУВ ПРОТИ МЕТОДІВ, ЯКІ ЗАПРОВАДИВ ПІЛСУДСЬКИЙ В УРЯДІ ПОЛЬЩІ. ВІДБУДЕТЬСЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНА СОЦІЯЛІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ФАШИЗМУ.

ВАРШАВА (Польща), 12. червня. — Тепер стало відомо, що бувший премієр-міністер Польщі, Бартель, не уступив через непорозуміння між правительством і парляментом, але тому, що не погоджувався з методами урядування польського правительства. Він увесь час був проти методів, впроваджених Пілсудським, хоч і залишався його приятелем.

На слідуючому тижні, у вівторок, відбудеться тут велика інтернаціональна демонстрація проти інтеркаціонального фашизму. На цей день сподіваються приїзду до Варшави видатніших чужинців-соціялістів, а між ними президента німецького райхстаґу, Лебе, бувшого бельґійського міністра Вандервельде, голови латишського парляменту Кальнінша та инших.

ТРИЧІ НЕ ВДАЛОСЬ.

РЕЙДЖАВІК (Ісляндія), 12. червня. — Шведський літак тричі вилітав у напрямку до Ґренляндії, але кожного разу змушений був повернутися ізза переладовання, а потім ізза зіпсуття ґазолінових рурок.

Тепер літак направлений і знову готовий летіти.

ГОДІ ПАРУБКУВАТИ.

КАЖУТЬ, ЩО ЗАДУМАВ ЖЕНИТИСЯ.

ЛОНДОН (Англія), 12. червня. — Хоч нема офіційного повідомлення, але тут думають, що скоро будуть оголошені заручини валійського князя зі шведською княжною Інґрідою. Князеви Валії тепер минає 35 літ віку, а княжній Інґріді всього 19.

НЕМА СПОКОЮ В МАРОКУ.

РАБАТ (Мароко), 12. червня. — Французькі сенеґальські війська розбили відділ Арабів-повстанців біля Атляських гір. Підчас бою обидві сторони мали великі страти.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„НІМЕЦЬКИЙ ДЕНЬ"

Репараційний договір треба розібрати з двох боків: німецького й загального. Тим разом спробуймо підчеркнути те, що звязане з самим німецьким народом.

Світова війка завдала дуже сильний удар німецькому народови. Бо нарід той з найвищого щабля розвитку скотився безнадійно в долину. Так воно принаймні видавалося самим Німцям. Та духові велитні Німеччини залишили свій слід на німецькій психіці. І викресали нові сили в найтяжчу годину нації. Тоді то станув перед німецьким народом дух великого поета Ґетого, який сто літ тому заповів, що Німеччину жде ще велика будуччина. Сучасник Ґетого, другий найбільший німецький поет, Шіллер, пророкував, що прийде ще в історії „День Німців", така епоха, де яснітиме німецька праця, німецька солідність і німецький дух та його вклад у скарбницю світової культури. Навіть великий Наполеон, хоч розєднував політично Німців і побивав німецькі війська, не закривав, що й він певний того, що розбитий німецький нарід піднесеться і заясніє.

Німецький нарід завсіди ставився з великою пошаною до школи й освіти. Він умів цінити робітників пера. І ніщо инше, а загальна освіта, добре й здорове виховання нації, оперте на вірі в сили свого народа і його велике призначення, причинилися до того, що німецький нарід приходить до рівноваги вже по десяти роках, по найбільшій катастрофі, яку колинебудь Німеччина переживала, а з якою можка порівнати хіба трийцятьлітну війну з її спустошенням.

І може саме тому, що німецький нарід відчуває добре значіння духової сили для розвою нації, уважає тепер властивою катастрофою те, що умовий доробок Німеччини занепадає. Родини, які виховували довгими часами духових робітників, тепер цілком не то що не зростають, а маліють. Економічні повоєнні обставини довели до того, що духові робітники Німеччини не можуть дозволити собі на родину з дітьми, бо двоє дітей в родині це вже люксус. А культура потребує підготовки, потребує праці поколінь, а дотого плекання тої духової верстви, яка вважалаб своїм ідеалом плекання культури і духової сили нації.

Найбільш ощадний на світі нарід, перестав по війні щадити. Пощо? Аліянти і так заберуть все, говорили Німці. Національний маєток Німеччини у теперішнім виді виносить 97.8 білїонів, а до війни виносив 157.1 білїонів. Число міліонерів виносило до війни 15,547, а тепер є їх 2,335. Німецька індустрія має тепер половину менше оборотового капіталу як до війни. Це тепер. А якжеж це все виглядало кілька літ взад, в часі повоєнного хаосу? Та німецький дух видержав велику кризу. Бо вірив і вірить в світлий — німецький день.

В. Богуш.

ПРОБЛЄМА ГОСПОДАРСЬКОЇ САМОВИСТАРЧАЛЬНОСТИ ПОЛЬЩІ, РОСІЇ ТА УКРАЇНИ

І. Польсько-російські змагання за українські землі.

Людям, які не знають докладно тисячлітньої історії Східньої Европи, або всім тим, хто втратив дійсну історичну перспективу та підпав під вплив історичних концепцій польсько-російських, здається, що на широких східньо-европейских просторах ніколи не було української державности, що там відбувалися лише змагання Польщі та Росії за гегемонію взагалі або за панування над українськими землями. Себто забувається, що протягом X-XII стол. українська нація панувала не лише над своїми землями, але також над російськими, білоруськими та навіть польськими і румунськими. На жаль, Велика Київська Держава Олега, Святослава, Володимира та Ярослава у своїх потугах опанувати цілою тодішньою Східньою Европою від Балтика до Карпат і від Кавказу до Дунаю не спромоглася закріпити свого панування та не витримала натиску народів номадів, що сунули безнастанно з якоюсь стихійною силою на захід з Азії. Цілі століття українська нація збройною рукою стримувала цей жахливий рух кочових горд та, обливаючись кровю, берегла Европу від того нещастя, яке пережила остання від ріжних номадів під проводом Атілі, коли ще Велика Українська Держава не істнувала. Проте знесилена в цій безперивній боротьбі, вона не витримала нового натиску ріжних номадів під проводом Татар у першій половині XIII. століття і нарешті загинула. Тай не дивно, бо раніше майже таксамо була зруйнована Західня Римська Імперія германськими народами, а Східня, Візантійська у боротбі проти Турків протрималася всього на два століття довше за Київську Русь-Україну.

Правда, західні наші землі (галицько-володимирська) протягом XIII-XIV ст., особливо під проводом Данила та Романа, ще деякий час робили спроби відновити могутню Українську Державу та звільнити всі українські землі зпід татарської неволі, проте доля їм цього не судила. Навпаки, сталося так, що в кінці XIV. стл. Галичину захопила Польща, більшість українських земель опинилась разом з білоруськими під Литвою, а частина так і лишилася під татарським пануванням. Себто, Польща та Литва, завдяки деяким щасливим обставинам не зазнали татарського погрому та поневолення, а навпаки, використали події для поширення свого панування.

З того часу українська нація перестала бути пануючою, хоч нераз відогравала велику ролю в історичному розвитку Східньої Европи. Так Литовсько-Руська Держава, протримавшись ще два століття, не витримала натиску з боку Москви та Польщі і стала в кінці XVI. стол. складовою частиною Ягайлонського Королівства, втративши українські землі на користь Польщі, під безпосереднім пануванням якої вони зазнали дуже тяжкої неволі та нечуваного визиску.

Ці події незабаром причинилися до виникнення того польсько-російського змагання за гегемонію на Сході Европи, яке продовжувалося аж до загибелі самої польської державности. Правда, протягом XVI—XVII. стол. деяку перевагу мала Ягайлоська Польща, але з того часу (1648 р.), як українська нація під проводом Великого Богдана виступила збройно проти польського панування на українських землях та спробувала утворити чи власно відновити свою незалежну державу, що проіснувала від 1648 р. до 1667 р., пересунулася перевага на бік Москви. Остання дуже зручно використала боротьбу української нації за своє визволення і прибравши до рук зпочатку лише частину українських земель, які ціле століття (1667—1764) користалися автономією під зверхностю російських царів, протягом XVIII. стол. у значній мірі українськими силами добилася своєї геґемонії на Сході Европи, захопивши при кінці цього століття в свої руки не лише майже всі інші українські землі, але також значну частину Польщі.

Велика европейська війна в свою чергу причинилася до поразки царської імперії та до її розпаду на цілий ряд національних держав. На жаль, не всі поневолені царизмом нації спромоглися оборонити свою державність і тому знову опинилися під московським пануванням. Правда, залежність Совітської України, Білоруси, закавказьких та інших совітських республик тепер прибрала значно інші форми, проте всі ці „незалежні республики", що разом з Російською Федеративною Республикою складають нині Совітський Союз, являються власне „російськими соціялістичними кольоніями", які Москва визискує майже так само, як то було й за царського режиму.

Тому саме при сприятливих обставинах Совітська Україна, як також цілий ряд інших країн, безперечно знову відновлять боротьбу за своє визволення та шляхом збройного повстання змагатимуться за утворення справді незалежної державности. Себто, процес розпаду колишньої царської імперії лише затримався, бо Совітській Росії пощастилося збройною силою опанувати Україну, Кубань, Грузію і т. д. Тому всі ці країни лише чекають нагоди, яка може наступити з хвилею занепаду большевицької влади, щоб увільнитися від будьякої залежности від Росії.

У свою чергу відновлена Польща також використала недавні події на Сході Европи і прибрала до совїх рук значну частину українських земель, білоруських, литовських та навіть німецьких. Таким робом Польща знову стала на шлях тої політики змагань за українські землі, яка вже раз скінчилася для неї дуже траґічно. Бо справді, не зважаючи на всякі договори та пакти, поміж Польщею та Росією й тепер точиться не всякому помітна боротьба за геґемонію на Сході Европи. Так Пілсудський і його військова партія та польські імперіялісти взагалі, щоб закріпити за Польщею „Східні **креси**", носяться з проєктом утворення української держави до Дніпра, щоб таким робом придбати собі спільника проти Росії, яка в свою чергу уважає всі українські та білоруські землі, що їх захопили Поляки, інтеґральними частинами Совітської Білоруси та Совітської України.

Нема сумніву, що польсько-російський антаґонізм буде істнувати завсіди і з часом скінчиться вибухом нового збройного конфлікту. Так було вже в минулому нераз. Цей антаґонізм прибере безперечно ще гостріші форми, як загине большевицька диктатура на Сході Европи, а в Росії утвориться національний уряд.

(Дальше буде).

НА ТЕМИ ДНЯ

ЗМІНИЛИСЯ ЧАСИ.

Були передвоєнні часи, коли жадна держава не зважалася легковажити прав иншої держави, застережених їй мировими договорами та міжнароднім правом. Тоді ніхто не посмів би навіть речі перешукати на кордоні якогось дипльоматичного представника, або розпечатати пакет якогонебудь консуляту чужої держави, бо таке поступовання неминуче привелоб до гострого дипльоматичного конфлікту, а то й до війни.

Але тепер стало инакше. Появилися держави, з правами яких ніхто не рахується, а між ними найбільше дістається бувшій Росії. Нема держави у світі, яка не порушилаб навіть елементарної ввічливости супроти держави Совітів. Доходить до того, що в радянські консуляти та посольства вламується чужинецька поліція, громить їх, забирає документи та арештовує консулів і не лише висилає членів консулятів за межі своєї держави, але ставить їх перед свій суд, як це тепер робить Китай.

Правителі „великой страни" спочатку сіпаються й грозять та вимагають сатисфакції. Але вислухавши цілу низку нових образ і переживши глум, що доходить до останньої межі, правителі „Радянського Союзу" починають запобігати перед тими, кому вони грозили.

Отже розпорядчики „царскаво наслєдія" стають лише в позу оборонців інтересів радянської держави, щоби показати своїм підданцям, що вони теж правительство, яке може боронити інтереси цілого народу, інтереси держави. А в той час із задніх дверей забігають до чужинецьких кабінетів і просять вибачення за свій протест і неприємности, бо „цього вимагає внутрішня політика".

А чужоземні держави і політики знають, що за радянським правительством нема народу, що нарід його не піддержує, а тому й трактують його як ґрупу політичних спекулянтів, що не мають жадного впливу поза своєю орґанізацією. Нещасливий той нарід, який не має правительства, здібного боронити його національні й державні інтереси, бо він тоді є рабом всіх инших держав і народів.

МАРАЗМ І ГИПОКРИЗІЯ.

В Анґлії скінчилися вибори перемогою Партії Праці. Московські большевики мало не захлиснуться від радости, що тепер англійське правительство знову буде мати з ними офіційні дипльоматичні зносини. Вони вірять, що за цим піде поліпшення й економічних взаємовідносин з Анґлією, а там прийде позичка з Анґлії, будуть гроші в радянській скарбниці, наступить розцвіт економічного життя, піднесеться вплив і значіння комуністичної партії, а там... прийде світова революція.

Аж голова запоморочується від радости, коли думають большевики про наслідки перемоги Мек Доналда.

У своїх ґазетах пищуть про поразку консерватистів, але нічого не згадують про те, що большевики самі цілковито розгромлені на тих виборах, бо вони до сорому мало зібрали голосів за своєю партією. Така вже льоґіка большевиків, що загубили всі ознаки людської льоґіки та елементарного почуття правдивого освітлення фактів і витягнення з них відповідних консеквенцій.

Витаючи вибори Мек Доналда і вже вклоняючись йому, вони одночасно у своїм ґазетах ганьблять, як тільки можуть, Партію Праці й Мек Доналда, називаючи їх аґентами „капіталу", „буржуазії" та „ворогами робочої кляси".

Такою тактикою може лише сліпий або дурень сподіватися когось обдурити та здобути собі кредит на два боки. Скорше можна загубити тут і там.

РЕПАРАЦІЇ.

Велика Війна минула й тепер переможці побачили, що вже пройшли безповоротно часи, коли переможець міг давити переможного так, що той і писнути не встані був. Тепер всі світові держави так звязані між собою міліонами ниток політичного, економічного та культурного життя, що невдачі й утруднення в чомунебудь одної держави неминуче неґативно відбиваються на цілій низці инших держав.

Отак і бувша Антанта пробувала роздавити Німеччину економічно, але тепер переконалася, що тим вона нищить і давить себе ще в більшій мірі ніж свого противника. Тому й репараційна квестія тепер розвязана так, що Німеччина буде жити нормально, бо це потрібно для всього світу. Переможений у війні стає переможцем підчас миру.

Др. Остап Грицай.

НАРОДИ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ

(7)

III. Нідерлянди й Филип II.

Обік цих двох визначався ще адмірал Нідерляндів, ґраф Филип Горн **(Hoorn)**, теж знатний вельможа, ґубернатор провінцій Ґельдерн і Цітфен, а хоч не такий популярний, як Вільгельм і Еґмонт, то всетаки шляхотна і щира людина. Одначе найвизначніший з них був Вільгельм. Найбільш проворний, характерний, і в своїм опозиційнім становищі проти еспанського уряду несхитний і послідовний до краю. В поведенню з представниками королівської влади був він такий скупий на слова і такий обережний в відкриванню своїх замислів, що прозвано його зза цього **„Вільгельм мовкун"**, і Филип може саме тому боявся цеї незбагненої людини найбільше і ненавидів Вільгельма. Затеж Еґмонт, зза своїх лицарських подвигів в Карлових війнах обожаний любимець народу, мав серце — як то кажуть — на язиці. Не крився перед ніким з нічим, любив жити в згоді з усіма, намагався в відношенню до еспанського уряду й короля зберігати за всяку ціну угодову лінію і виявляти свою льояльну приклонність. Правда, ми почуємо незабаром, як Филип при першій нагоді ошукав довіря цеї благородної, але мягкої серцем і надто про королівську ласку дбаючої людини. Але ніякий вияв ворожої облуди не навчив нашого Еґмонта нічого. Він аж у хвилі, коли клав голову під катівський меч, переконався, що не варто було забігати королівської ласки, та що не можна воно ніяк з одної сторони бути речником поневоленої країни, а з другої льояльним підданим її смертельного ворога.

Ґраф Еґмонт — це ще і для нас **відстрашаючий** прообраз **льояльности провідника народу тоді, коли народові треба боротися з ворогом на життя і смерть.**

Слухаймо тільки далі.

Обурені розпорядками Ґранвеллі щодо нових епископств та інквізиційних судів, державні мужі Нідерляндів, передовсім же Вільгельм, а з ним Еґмонт і Горн, рішаються вислати до короля письмо з проханням усунути кардинала від влади. Таких прохань дістав Филип від них два. Їх попирав в короля і окремо висланий до нього посол, але Филип, поінформований про все заздалегідь Марґаретою, ані думав удоволити цьому проханню, затеж затямив собі гаразд тих, що те прохання підписали. А Ґранвелля, гордий на свій тріюмф, радив королеві вже тепер „врубати кілька голов, бо инакше спокою в Нідерляндах не буде". Та коли згадані вже мною раньше суворі релігійні едикти Карла проти протестантів і всякої єресі в р. 1561/62 знову обновлено і переводжено тепер їх постанови в життя при допомозі інквізиційних трибуналів, то в народі счинилися поважні розрухи, які захопили в першу чергу населення провінції Фляндерн. В містах стали появлятися мандрівні провідники нової віри. Вони підбурювали народ проти едиктів, Інквізиції і проти еспанського режиму. А коли в місті Валянсіян таких провідників заарештовано, то населення визволило їх на силу з тюрми. Згодом ворохобні населення стали повторюватися і в инших містах. Гонені протестанти ставали в очах народу святими мучениками й захоплювали так своїм приміром инших, словом — релігійна боротьба стає прибирати небезпечні розміри. А вкупі з цим змагається опозиція і проти инших розпорядків Марґарети, значить Ґранвеллі. Те все підготовлювало неабияк ґрунт під вибух загальної ворохобні, і колиб тоді представники народу по провінціях і в державній Раді були обєдналися без решти під прапором визвольної боротьби, то володінню Филипа в Нідерляндах бувби прийшов конець скорше, ніж це трівожному Еґмонтонові уявлялося. Але про таке обєднання тут в 60-их роках не могло бути мови не тільки між простим народом, але й між його верхами. Духовенство, з давніх давен і в кождім середовищі льояльний прислужник істнуючої влади та свято-римського папства, схилялося скірливо на сторону Филипа; нижша шляхта, звязана здебільшого урядами, не мала ні охоти ні відваги покидать посади в імя визвольної ідеї, а й між найвищими репрезентантами народу був цілий ряд слухняних лакеїв Филипа, що ударемнювали всякий почин революційної орґанізації зі сторони великодушного Вільгельма. Марґарета сама розєднувала нідерляндську шляхту при кождій нагоді і всякими способами — то хитрими словами, то товстими посадами — і хоч почувала иноді дуже немило зверхність Ґранвеллі над собою, то прецінь до ніякого рішаючого спротиву не була спосібна. І хто знає, як довго тривалаб була господарка Ґранвеллі в краю, колиб Вільгельм і його однодумці не були взялися до справи його відсунення з усею енерґією. Не діждавшись іменно від Филипа ніякої доцільної інтервенції у справі самовільного поведення кардинала, шляхта з табору Вільгельма стала Ґранвеллю — маловажити. Вільгельм, Еґмонт і Горн перестали брати участь в засіданнях державної Ради, заявивши Марґареті, що як довго Ґранвелля при владі, так довго на їх співпрацю король числити не може. Вони при кожній нагоді явно виступали проти Ґранвеллі, а нижші шляхтичі між їх однодумцями ішли тут за ними з тим більшою сатисфакцією, що як шляхтичі погорджували простим походженням кардинала. Згодом Ґранвелля став з кожною своєю прилюдною появою предметом насміхів, глуму, обидливих кепкувань і доймаючих зневаг. За ним крок у крок нісся сміх і реґіт, — словом, усеможний Ґранвелля став таким посміховищем, що далі на свойому становищі залишитися не міг.

Його Филип мусів укінці відкликати, і їх інквізиторська Емінеція серед пекольного вереску й реготу товпи виїхала з Бріссель раз на все в березні **1564 р.**

Це було перше позірне досягнення опозиційної партії. Але вже найближша будучність показала, що Филип, відкликаючи свойого заушника, не думав зовсім зміняти в Нідерляндах системи свойого правління. Релігійні едикти проти протестантів загострено знову, а дотого король, намагаючись наступити на опозицію і на протестантів з усею силою, звелів Марґареті проголосити постанови покінченого тоді **Трідентського собору (1545—1563)** як обовязуючий правильник в поведенню з усіми нововірцями. Цей славетний собор, що був скликаний в епоху Реформації на те, щоби полагодити важкий розлам у християнськім світі, не тільки що не полагодив його, але навпаки — спершися в усім на авторитеті папи й католицизму, тільки поглибив його, [illegible]осивши врочисто ще раз те все, проти чого боровся протестантизм. Що таким чином цей собор радив так довго без ніякого фактичного успіху, це признавали навіть найкращі його учасники, як ось дуже спосібний ґенерал Августинів Зеріпандо (Seripando), що характеризуючи більшість учасників собору, добачував в них тільки „непевність, і неймовірну глупоту" (Spamers Weltgeschichte, V, ст. 381). Але для архикатолицького Филипа саме такі постанови трідентських реакціонерів були під хвилю дуже цінним засобом боротьби проти протестантської „єресі" в Нідерляндах. І нещасній Марґареті приходилося тепер поширювати трідентські мудрощі в краю, хоч саме такі інціденти, як розрухи в містах Фляндерну, повчали її пророчисто про те, що дальша провокація протестантських приклонників саме під хвилю дуже небезпечна. Вона й писала в такім дусі до Филипа, змагаючись по своїм силам проти його волі. Та її опір тут може не такий важний, як опір Вільгельма і його ще дуже нечисленного, але для політики Филипа вже дуже небезпечного ґурта. Вкінці порішено вислати до короля ґрафа Еґмонта з тим, щоб він поінформував його устно з усею точністю про положення в Нідерляндах і зажадав від Филипа злагодження релігійних едиктів, основного розгляду й евентуальної модифікації тих постанов собору, які мали бути проголошені, а вкінці підчинення тайної Консульти під авторітет державної Ради.

Тепер Марґарета й Вільгельмова партія надіялися, що Еґмонт, якого Филип уже раньше завзивав до себе, нібито як довірочного інформатора, користуючись ласкою Филипа, зможе віддати краєві велику прислугу.

Але коли вже йшло про особу посла до Филипа, то саме Еґмонт був в цім випадку найменш підхожий з усіх патріотів в державній Раді. Він, добряга, не знав людей, а вже зовсім ні такої тричі замаскованої духовости, як Филип. Еґмонт говорив там, де треба було мовчати, хвалив те, що треба було ганити, втягав в розмову теми, яких не треба було порушати. Він, преславний вояка, був дуже кепський дипльомат. До тогож у нього було 11 дітей. Як добрий батько він турбувався їх долею, а щоб забезпечити сяктак їх будучність, поручав їх при кождій нагоді опіці короля. І от він і тепер в Мадриді, куди виїхав в січні 1565., намагався говорити з Филипом не тільки про положення в краю, але і про забезпечення своєї родини. Сердешний Еґмонт! Він не почував, які підступні думки метушилися в ворожій душі Филипа, коли цей його з вишуканою ласкавістю вітав, принимав, гостив при своїх трапезах і обдаровував прекрасними словами й великими грішми. Звіту про положення і бажання краю вислухав король що-найласкавіше, обіцяв, „що можна буде в цій справі вдіяти", обдарував Еґмонта сумою 50,000 дукатів і приобіцяв подбати про будучність його дітей. Щож до всіх жадань державної Ради, то король передав Еґмонтові інструкцію, яка була зредаґована так, що можна було на основі її думати, що в Филипа і справді є добра воля дійти хоч до частинного порозуміння в порушених опозицією питаннях, і то ніби під впливом інформацій Еґмонта.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

—o—

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Асторія місце осідку нюйорських Українців.

На мою допись в „Свободі" „Як Українці стратили 100 мілїонів протягом 10 літ", звернулося до мене богато громадян з запитом, як стоять тепер справи з продажею реальностей в Асторії, та які там вигляди на будуче. В переконанню, що ця справа може заінтересувати ширше громадянство, я подам вкоротці наше життє в Асторії, а зглядно в Квінсборо.

Квінсборо, якого частиною є Асторія, лежить на острові Лонг Айленд і на протязі 200 миль має доступ до моря. Надморське положеннє причинюється до дуже здорового підсоння (клімату) та даючи пристань для кораблів, спричинює гарний розвій індустрії. Протягом 20 літ населення побільшилося вчетверо, з кожорічним прибутком 50 тисяч нового населення. Число підприємств зросло до 2,200 з річною продукцією товарів на 500 міліонів долярів, даючи працю сто тисяч робітникам.

Місто апартментів:

Підсоннє спричинює це, що Асторія і инші части Лонг Айленду є місцем осідку середної кляси людей, занятих при праці в Ню Йорку. І тому воно має зовсім відмінний вигляд від инших американських міст. Асторія це місто апартментів, які ростуть з приростом населення Ню Йорку. В цьому році побудовано нові доми і підприємства за 42 міліони долярів. Тому, що там живе середна кляса, місто це незвичайно чистеньке і воно дає нагоду кождому розвинути свій власний бизнес, очевидно, на чисто американських основах. Значіння і вартість Асторії тим більші, що є незвичайно добрі получення з Ню Йорком і за 5 центів проїдете до самого міста. Мимо цього йдуть дальші уліпшення, будується новий собвей, новий міст для злуки зі стейтом Джерзі і т. и., і все це підносить вартість реальностей.

Можливість родинного життя:

Якіж можливости є в Асторії? — питають мене часто. Найкраща відповідь булаб така: прийдьте, а самі побачите і осудите.

На мою думку, Асторія і взагалі Лонг Айленд дає прегарне, здорове мешканнє для родини і не менше як 8—12% приходу від зложеного капіталу, не вчисляючи в це річного приросту на вартости реальности, яка по обчисленням Торговельної Палати виносила протягом послідних 5 літ 150%.

Головну вагу кладу на мешканне, тому, що кождий батько знає, як тяжко виховати в Америці дітей, коли вони на кождому кроці стрічають ріжного рода „бомів". Під тим оглядом Асторія дійсно прекрасне родинне місто.

Це відома річ, що коли ви найдеться в чистому місци, то й самі стараєтеся вести себе краще. В той спосіб переселення наших людий з нюйорського Іст Сайду піднеслоб також їх культурний урозень життя, а головно їх діти малиб нагоду жити здоровим життям, в здоровім, культурнім осередку.

Власний бізнес:

В Асторії чи Лонг Айленд є більша можливість розвинути свій власний бізнес тому, що це нове місто, яке кріпшає, росте. Богато наших людей — попри гарний дім має теж ріжного рода бізнеси, які розвиваються дуже успішно.

Переселенне в Асторію:

Здається не булоб нічого кращого, як масове переселенне Українців з Ню Йорку до Асторії. Та не треба думати, що в Асторії гроші ростуть як трава по дощі. Ні, і тут треба працювати і думати, але вигляди успіху праці богато більші ніж деинде. Устроїтися тут може і богатий і середної кляси, оскільки є в нього бажанне мати свій дім і жити в гарній, здоровій дільниці. А колиб ми мали тут 500 наших родин, то малиб не тільки участь в тутешніх урядах, але моглиб і приступити до організації наших власних підприємств. Таких виглядів на будуче не має ніодно місто, бож Асторія не передмісте Ню Йорку, найбільшого світового міста, фінансового міжнародного центру, великої пристані, і з найбільшими школами, університетами, бібліотеками і з найбільшими промисловими підприємствами Америки. Иншими словами: Коли в вас є діти, яких ви хочете виховати на людий, а не дішвашерів, то ви маєте для них найкращі школи, найкращі культурні осередки і рівночасно ви маєте над ними своє батьківське око тоді, коли вони цього найбільше потребують.

Ось тому я вважаю Асторію найкращим осередком для життя нюйорських Українців.

Михайло Галан.

ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ ПОЛІТИЧНИМ ВЯЗНЯМ.

(За 1928 рік).

Склад Комітету і Президії: Комітет складається з 30 осіб. В склад Президії Комітету входять тепер такі особи: Д-р Степан Федак, голова; о. прелат Леонтій Куницький, І-ий містоголова; п. Марія Білецька, ІІ-га містоголова; Михайло Матчак, секретар; Софія Трач, скарбник; і члени о. канонік Ковальський, посол Дмитро Паліїв, Осип Навроцький, Іван Рудницький, Стефанія Гаврисевичева, Мудракова і Раковська.

Ціль Комітету: Ціллю комітету є давати матеріяльну допомогу та моральну і правну опіку вязням української народности як слідчим так і засудженим, якщо вчинки, які їм закидується, мають характер вчинків політичних, то є поповнених з ідейних мотивів, а не з мотивів особистої користи. Наш комітет не дає допомоги вязням, арештованим під замітом приналежности до комуністичної партії, тому, що всі ми тими вязнями, без огляду на їх національну приналежність, опікується так званий „Робітничий Комітет", зорганізований з рамени Професійних Спілок.

Наш комітет дає вязням допомогу в харчах, книжках і часописах, ліках, одягу, натомісць справи адвокатської оборони вже на самій судовій розправі до круга ділання нашого комітету не належать. Вибір і оплачування адвокатів полагоджують родини вязнів, зглядно дотичні організації, до яких вязні належали. Виїмково лише в процесі В. Атаманчука й І. Вербицького наш комітет покрив частинно кошта оборони з грошей зокрема на ту ціль з Америки присланих.

Свою допомогу уділяє наш комітет в кожному окремому випадку за відомом і дозволом дотичних судових чи тюремних властей. Не входячи в оцінку самих вчинків вязнів та їх вини, комітет наш веде свою допомогову акцію виключно з тою метою, щоби охоронити вязнів від згубного впливу побуту в тюрмі та уможливити вязням по виході з тюрми поворот до своєї праці чесного громадянського життя.

Розміри допомоги: За весь дотеперішний час істнування Комітету користало з допомоги Комітету вже кілька тисяч наших політичних вязнів. Під теперішну хвилю, кінець 1928 року, користає з допомоги Комітету 23 вязнів у Львові, 5 вязнів в Дрогобичі, 16 вязнів у Вісничу, 8 вязнів у Равичу, 16 вязнів у Ковлі, 15 вязнів у Бялистоку, 5 вязнів у Янові Любельськім. Разом 88 вязнів.

Форма допомоги: Вязні, які перебувають в слідчій вязниці у Львові, одержують снідання, обід і хліб. Снідання й обіди закуповуємо в „Студентській Харчівні", хлбі закуповуємо в тюремній пекарні, тому, щоб вязні одержували завсігди хліб свіжий.

Вязням засудженим дозволено є діставати лише сухі харчі, двічі в тиждень, у вівторок і суботу. В тих днях засуджені вязні одержують: ¼ кг. масла, ¼ кг. вудженини, ½ кг. цукру, 2 дкг. чаю, хліб, 1 пачку тютюну і 1 цитрину. Цукор, чай, цитрину і тютюн одержують раз на тиждень також і ті вязні, які одержують обіди і снідання.

Частина вязнів у Львові одержує з приватних домів обіди, за які платить Комітет. За деяких платить родина (нпр. за Чижівну). Комітет оплачує додатково для вязнів світло, щоб вязні могли користати зі світла одну-дві години поза загальною нормою, та зимою додатковий опал, тому, що опал, який дає заряд тюрми, не завсіди вистарчаючий. Вязні на збірній келії 109 і 106 мають електричні кухонки (одну уфундував д-р Ст. Федак, другу Комітет).

Вязнями в Дрогобичі опікується філія КДПВ під головуванням п. Поповичевої. Тут є лише засуджені вязні, які одержують як допомогу пересічно 15 зл. в місяць та в міру спромоги допомогу в сухих харчах, які вільно подавати лише раз в місяць.

Вязні усіх прочих тюрем дістають допомогу в грошах пересічно 20 зл. в місяць.

Вязнями в Кракові опікується наш Комітет через тамошний місцевий комітет під головуванням п. Гогульської. В прочих місцевостях — в корінній Польщі — місцевих комітетів нема і дотичними вязнями опікується центральний наш Комітет безпосередно.

Всі вязні по всіх тюрмах одержують окремі посилки на Різдвяні і Великодні Свята з харчами, кутею, просфорою і т. п.

Хворі вязні одержують допомогу в ліках. Під теперішну пору перебуває в шпиталі 3 вязнів у Львові, 2 вязнів у Св. Кржижу (Бучко і Дубик). Всім вязням посилає комітет книжки і часописи, які є допущені дотичним Міністеріяльним розпорядком Міністерства Справедливости.

В часі Різдвяних і Великодних Свят на просьбу КДПВ відвідують ті тюрми в корінній Польщі, в яких більше число вязнів, наші священики. Звільненим вязням уділює КДПВ допомоги на виїзд до місць сталого побуту, та в міру спроможности допомоги в формі позичок на відновлення варстату праці, зглядно допомоги до часу вишукання заняття.

Адміністрація КДПВ: В КДПВ занята є постійно лише одна платна сила (урядничка з платнею 150 зл. в місяць) та один хлопець до ношення харчів (з платнею 60 зл. в місяць).

Загальні уваги: Допомога українським політичним вязням є конечна. Подібні до нашого Комітету організації істнували давнійше в царській Росії і там навіть користувалися широкими правами допомоги політичним вязням та їх родинам. Такі організації істнують і тепер не лише в Польщі, але й у инших державах. Новий розпорядок польського Міністерства Справедливоти допускає істнування патронатських організацій опіки над вязнями при поодиноких окружних судах. Допомога нашого комітету має характер чисто гуманітарної, а не політичної акції, і в ніякому разі не можна уважати її за похвалу чи попирання тих вчинків, за які арештовано тих, які користають з тої допомоги. Без сумніву булоб бажаним поширення діяльности нашого Комітету на всіх вязнів Українців, без огляду на це, за який вчинок вязень перебуває в тюрмі, з метою уможливити всім вязням по відбуттю кари вернути до громадянського чесного життя, але наша суспільність, обтяжена всякими добровільними податками, не всилі зібрати відповідних фондів на зорганізовання такої допомогової акції, тим більше, що польська адміністраційна влада з незрозумілих мотивів не дозволяє на заложення статутового сталого Товариства Опіки над Вязнями. Вже два рази відкинув Воєвідський Уряд у Львові предложені йому статути такого товариства, а внесені в обох випадках рекурси Міністерство Внутрішних Справ від двох, зглядно одного року не полагоджує. Всі заходи добитися будьякого рішення не мали успіху.

Пересилаючи Вам цей короткий звіт, просимо і на будуче не забувати про допомогу вязням.

Жертви належить слати через Обєднанне, або прямо до краю.

ВІДОЗВА

до односельчан села Дмитрова, повіт Радехів, Галичина.

Дорогі заморські Браття!

Перед двома роками зачали ми будувати в Дмитрові, радехівського повіту, Читальняний Дім, який нині вже стоїть під бляхою, але невикінчений, бо громадяне села Дмитрова, зложивши на будову около 6.000 зл., знесилені матеріяльно. На викінчення будови потрібно ще около 3.000 зл. В тому скрутному положенню звертаємося до Вас, наших заморських Братів, з горячою просьбою о поміч і з вдячністю приймемо кожду жертву, хотяйби і найменчу. Сподіємося, що не лише Дмитрівці, але і Земляки з других сторін, які опинились на еміграції за морем, зрозуміють нас. Бо хто нас зрозуміє, той і пожертвує щонебудь на докінчення будови.

Дорогі Браття! Ми дуже добре розуміємо, що і у Вас за гріш не легко, але повірте, що тяжче нам просити, ніж Вам скількинебудь жертвувати. Думаємо, що зовсім не потрібно нам змальовувати нашого положення, ані цілі, на яку жертвуєте. Не забуваймо, що культурно-освітний рівень одного села впливає у великій мірі на найближчу околицю, що одно село це частина цілого краю і народу.

Ждемо з надією на Ваші жертви, якими себе не оскорбите, а нам поможете докінчити хосенне діло!

Дмитрів, в квітни 1929 року.

Виділ Читальні Просвіти.

Товариство „Просвіта" у Львові поручає горячо це прохання зглядам й увазі української заокеанської іміграції та просить щедрими лептами причинитися до закінчення будови української культурно-освітної установи.

У Львові, дня 22. травня 1929 р.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові.

ПОДЯКИ.

Я, низче підписаний складаю сердечну подяку Головній 17. Конвенції УНС за уділення мені запомоги в сумі $50.

Ню Йорк.

Микола Забавчук, член 69 відділу УНС.

Висловлюю свою глибоку подяку У. Н. Союзові за уділення мені допомоги у висоті 50 долярів з фонду запомогового.

Маганой Плейн, Па.

Василь Притула, член 365 відділу УНС.

Складаю сердечну подяку за виплачення мені запомоги в сумі 50 долярів з фонду запомогового.

Балтимор, Мд.

Блажей Пашкевич. член 81 відділу УНС.

Перед судом станув знаний злодій. Перед слідчим суддею він був признався до вини. Судя вдоволений вже наперед, що розправа довго не потягне — аж ось обвинувачений відпекується всякої вини. — Щож це? — питається предсідник здивовано — таж перед слідчим суддею ви признались вже були до вини?!" — „Так — відповідає обвинувачений — то правда. Але тепер я маю дуже доброго оборонця. Нині рано вдалося йому мене зовсім переконати про мою невинність".

При іспиті.

Професор: Прошу мені сказати, в якій сполуці найліпше розпускається золото?

Студент: У подружій сполуці.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 15. червня, точно в годині 7-ій вечер, в Укр. Нар. Домі, 72 Морис ул. Проситься членів явитись на час, бо буде справозданне делеґата з 17 конвенції У. Н. Союза. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що мітінґ відбудесь в 2-ій годині в неділю, 16-го червня, в гали Укр. Клюбу, 29 Jackson St. На порядку нарад справа пікніку і инші важні справи. Присутність кождого члена конечна. Не явившийся член заплатить кару після статута. — М. Чолій, предс.; В. Манд̇зій, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 15-го червня в Укр. Горож. Клюбі, 618 Лакавана Евню, в год. 7-мій вечером. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо буде справозданне з пікніку. — Г. Запоточний, предс.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. червня, в годині 7.30 вечером, в Укр. Гор. Клюбі, 618 W. Lackawanna Ave. Проситься всіх членів прибути на означений час, як рівнож довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. — Р. Рубльовський, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться в неділю, 16. червня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 31 Charlestone Ave. So. Lorain. Проситься усіх членів прийти на той мітінґ в призначений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде справозданне контр. комісії за пів року. Проситься членів привести хоч по одному новому членови. На зборах будемо принимати нових членів без оплати вступного. Не явившийся член заплатить кару після ухвали. — Дм. Козопас, предс.; Іван Віняш, кас.; Іван Чмирід, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться у вівторок, 18. червня, в годині 7.30 вечером точно, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справ до полагодження та щоб не сидіти до пізної ночи. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий на сім мітінґу, будуть суспендовані. В сім місяци будесь принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без вступного, тож проситься членів привести хоч по одному кандидатови в члени, а члени, котрі еще не вписали своїх дітей, повинні се зробити на сім мітінґу. — І. Дорофей, предс.; А. Іванів, секр.

СИРАКЮЗ Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 317, повідомляє усіх своїх членів і членкинь, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 15. червня, в годині 8-мій вечером, в парохіяльній гали. Кождий член обовязково повинен бути на мітінґу. Контрольна комісія здасть звіт за 6 місяців. Також і делеґат здасть звіт з 17. конвенції У. Н. Союза. Кари на членів не накладається, але проситься прийти на мітінґ і послухати, яка робота іде у відділі, а не говорити поза плечі других. — М. Даньків, секр.

ВАЙТСТОВН, Л. АЙ. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що піврічний мітін. відбудеться в 8-мій годині вечером, в суботу, дня 15. червня, в гали Демократ. Клюбу, 9 — 8ма Евна. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо в годині 9.30 мітінґ буде замкнений. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Мих. Баран, предс.; Іван оЧлій, кас.; М. Дзярський, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 16. червня. Проситься всіх членів явитись на мітінґ, а довгуючих напоминається, щоб вирівнали свої залеглости; в противнім разі будуть суспендовані. По мітінґ контрольори мають переглянути відділові книги і здати звіт на слідуючім мітінґу. — Антін Скубяк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Згода, від. 358, повідомляє всіх членкинь, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, точно в годині 2-ій попол., в гали Укр. Нар. Дому, Вест 14-та вул. Повинністю є кождої членкині явитися, бо буде справозданне делеґатки. Довгуючі членкині мають вирівнати свої залеглости, — Соф. Лазука, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Іоана Хрестителя, від. 76, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 15. червня, в гали під ч. 93 Van Buren St., точно в годині 6.30 вечером. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ. Буде справозданне контр. комісії за мин. 6 місяців. Будемо принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без оплати вступного. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член на сім мітінґу підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — О. Витіз, рек. секр.

АЛИКРІПА, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 15. червня, в годині 7-мій вечер. Проситься всіх членів явитися на означений час, бо є важні справи до полагодження. Уряд і контр. комісія здадуть справозданне за пів року. Довгуючих членів проситься вирівнати свої належитости. — Михайло Бац, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16-го червня, в годині 1-ій пополудни, на Bazar Hall, 155 Williar Ave. На тім мітінґу повинні явитися всі члени і урядники, бо буде справозданне піврічне і справозданне делеґата з 17 конвенції У. Н. Союза. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Петро Ковальчук, предс.; Мих. Свідер, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Повідомляється членів Тов. Укр. Січи, від. 170, що місячні збори відбудуться в пятницю, 14. червня, в годині 7.30 вечер. На ці збори кождий член повинен обовязково явитися, бо є важні справи до полагодження. На цих зборах буде справозданне делеґата з конвенції У. Н. Союза. Довгуючих членів напоминається, щоб прийшли і вирівнали свої залеглости. — В. Пасічняк, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, зараз по Сл. Божій, в парохіяльній школі ч. 3. Проситься всіх членів явитись на означений час, щоби не чекати аж до третої години, як звичайно велося до тих час. Рівнож напоминається довгуючих членів, щоби прийшли на сей мітінґ і вирівнали свої довги, бо інакше наражаються на суспендованнє. — П. Саламаха, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90, повідомляє, що мітінґ відбудеться в неділю, 16 червня, зараз по Сл. Божій. Всі члени мають явитися точно, а передовсім довгуючі члени. Хотяй часи є тяжкі і ми то розуміємо, але хто хоче бути забезпечений на чорну годину нехай вирівнає свій довг, бо ми дальше не можемо висилати за вас і будете суспендовані. Передовсім кождий член є обовязаний являтися на мітінґу що місяця. Член повинен зрозуміти, що з того, що він є обезпечений, ніхто инший не має користи тільки він сам і його рідня, і тому кождий член повинен платити точно на свою користь. — І. Лупацій, пр.; І. Надич, кас.; І. Чепа, фін. секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що чергові збори відбудуться в неділю, 16. червня, в гали У. Н. Дому, 237 Hope Ave., в годині 2-ій пополудни. Делеґат здасть справозданнє з 17 конвенції У. Н. Союза. Будемо принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза без оплати вступного. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Всі члени повинні явитись як один, щоб опісля не було нарікань. — Вол. Лелет, голова; Мих. Федоров, скарб.; Вол. Микитин, писар.

ДЕНБУРИ, КОНН. Бр. св. О. Николая, від. 381, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю 16. червня, точно в годині 2.30 пополудни, в гали Коркордя. Проситься усіх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагоди. Делеґат здасть справозданнє з 17 конвенції У. Н. Союза. Буде також справозданнє з пікніку. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. Не явившийся член на сей мітінґ заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — М. Маркевич, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження, як вибір робітників на пікніку. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів і дітей без вступного. — М. Дмитрів, предс.; Й. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 16. червня, в годині 2-ій пополудни точно. Обовязком є кождого члена і членкині місцевих і позамісцевих на сім мітінґу бути присутними, бо будеться вибирати комітет до пікніку, котрий відбудеться 23. червня. Не явившийся член буде караний після статута. Мітінґ відбудеться в Укр. Нар. Домі, 10 Colfax St. — М. Баліцький, предс.; М. Туранський, кас.; Н. Попадюк, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 306, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 15-го червня, в домі Стефана Березя на Розел Ст., точно в годині 7.30 вечером. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів явитися на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданне делеґата з 17. конвенції У. Н. Союза. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі бдуть суспендовані. Будемо принимати нових членів і дітей без оплати вступного. — Юрій Воробець, предс.; Стефан Береза, кас.; Стефан Окрепкий, секр.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяці травні, 1929 р.).

Клівленд, О. д. Когут переслав збірку на зборах Бр. св. Апп. Петра і Павла, від. 102 У. Н. С., призначену як дар для Тов. Просвіти $14.50, а як членську вкладку до Просвіти $18. Разом 32.50

Мининз Ракс, Па. о. Кульматицький переслав дар Укр. Жіночого Кружка при укр. гр. кат. церкві Пр. Діви Марії на Дім Укр. Інвалідів 100.00

Клівленд, О. д. Левицький переслав жертву Демократ. Січи сотня ім. Вітовського, призначену по $20 на: Рідну Школу, Інвалідів і Військовій Орґанізації. Разом 60.00

Менвил, Р. Ай. д. Ткач переслав збірку з хрестин в гром. Кльована, призначену на оборону невинно засуджених 11.00

Филаделфія, Па. д. Сайдло жертвував на Укр. Інвалідів 2.00

Тайтусвил, Па. д. Федик переслав від Івана і Розалії Когут жертву на Боєвий Фонд, по $1 .. 2.00

Смок Рон, Па. д. Клим переслав від Бр. св. Георгія, від. 135 У. Н. С., жертву на Боєвий Фонд 10.00

Перт Амбой, Н. Дж. д. Буката жертвував на Рідну Школу $3, а на Просвіту $2, замісць святочних желань 5.00

Елизабет, Н. Дж. о. Кінаш жертвував на Рідну Школу 5.00

Елизабет, Н. Дж. д. Грабар жертвував на Рідну Школу замісць святочних желань 2.00

Нортгемптон, Па. д. Кудрик переслав збірку, зібрану на ювилейнім святі від. 44 У. Н. С., призначену на Укр. Інвалідів 15.75

Нортгемптон, Па. д. Мичуда переслав з представлення „Тарас Бульба" на інвалідів 19.25

Ню Гейвен, Конн. д. Довгий переслав збірку на Дім Укр. Інвалідів, зібрану з концерту Тараса Шевченка, $25, від Укр. Січи $5, від Реліф Коміті $14.56 і в церкві $5.44. Разом 50.00

Перт Амбой, Н. Дж. д. Гаврилів жертвував на Рідну Школу 10.00

Перт Амбой, Н. Дж., д. Білоган жертвував на Рідну Школу $5, а на Просвіту $2. Разом 7.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. д. Олекса Мулик, член від 70 У. Н. С., переслав дар на Рідну Школу 10.00

Ню Йорк Сіті. д. Дроботій замісць святочних желань на Рідну Школу 2.00

Ст. Клер, Па. д. Березинський як писанку для Рідної Школи .. 2.00

Болтімор, Мд. Як писанку на Рідну Школу жертвували по $2: д. Кричківський і д. Чорний 4.00

Пасейк, Н. Дж. В. Л. для інвалідів замісць вінця на могилу жени п. Мартинюка 5.00

Ню Йорк, Н. Й. І. Скубівна на „Сурму" 1.00

Ню Йорк, Н. Й. д. П. Стасюк по $25 на Рідну Школу і Укр. Письменників 50.00

Рачестер, Н. Й. Анна Стадник-Палки на Рідну Школу замісць святочних желань 5.00

Брістол, Конн. д. Прухницький переслав збірку як дар для Рідної Школи 5.00

Ансонія, Конн. На хрестинах в д. Андрушки зібрала Анна Зборівська на інвалідів 15.00

Йонкерс, Н. Й. З віча в справі допомоги Рідній Школі на Рідну Школу 70.00

Йонкерс, Н. Й. д. Дулиба переслав на „Просвіту" 5.00

Ню Брайтон, Па. д. Лапиця жертвував на Тов. Письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові 2.00

Міннеаполіс, Мінн. Дохід з концерту в память Т. Шевченка, призначений на боєвий фонд 15.80

Гемтремк, Миш. д. Білик переслав збірку з хрестин в гром. Бабія, призначену на Рідну Школу 10.00

Гластонбури, Конн. д. Патинок переслав збірку, призначену на боєвий фонд 7.00

Трой, Н. Й. д. Заяць переслав заходом спільного Комітету з Трой, Когус і Вотервліт з представлення Тарас Шевченко, по половині на інвалідів і політичних вязнів 61.73

Ню Йорк Сіті. Збірка на хрестинах в гром. М. Сурмача на боєвий фонд 33.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Збірка на Народний Дім в Добрій, пов. Сянік, пересл. д-р Мишуга 110.00

Разом зібрано на Рідний Край з рамени Обєднання в місяці травні 1929 $750.03.

Мала Ольга (молиться): Прошу Тебе, Боже, зроби до раня Рим головним містом Туреччини.

Мати: Чомуж ти просиш це?

Мала Ольга: Бо я так написала в задачі.

—o—

— Мамо треба вже тата збудити.

— Навіщо?

— Бо вже три на четверту, а тато мусить іти на засідання.

— Е, дай спокій! Чи то не все одно, де тато спить?

Raising the Family— Fisher

INTERNATIONAL CARTOON CO. N.Y.